

INVESTIGATION OF THE GRADUATE THESES ON ORIENTEERING IN TURKEY (2005-2021)

Türkiye’de Oryantiring Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (2005-2021)

Nadir ÇOMAK¹

Öz

Bu araştırmada, 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında Oryantiring konulu lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Belirlenen kriterlere göre Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinde 36’sı yüksek lisans ve 3’ü doktora tezi olmak üzere toplam 39 adet tezin var olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamında durum çalışması deseninden faydalanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Yapılan tezlerin %84,6’sının 2011 yılı ve sonraki yıllarda yapıldığı belirlenmiştir (n=33). Tez çalışmalarının ağırlıklı olarak spor ve sağlık alanında yapıldığı görülmüştür. Ayrıca eğitim bilimleri, bilişim ve mühendislik alanında yapılmış çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalarda sporcu sağlık ve performansı, oryantiring sporunun yararları ve eğitime katkıları, sporcu ve öğrencilerde mekânsal düşünme becerisi, mekân algısı ve harita becerilerinin gelişimi gibi konular ele alınmıştır. Ayrıca yön bulma probleminden hareketle az sayıda da olsa yazılım tabanlı formüller geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. İncelenen tezlerde ulaşılan bulguların ağırlıklı olarak eğitim öğretim, spor bilinci, mekân algısı, yön bulma becerisi ve harita becerisi alanında olması oryantiring sporunun eğitim ve öğretimle olan yakın ilişkisine dikkat çekmektedir. Bu çalışma oryantiring konulu lisansüstü tezlerin ilk kez birarada incelenmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Oryantiring, Mekânsal Düşünme Becerisi, Harita Becerisi, Oyun, Spor

Abstract

The present study aims to investigate the postgraduate theses published in Turkey on orienteering sport from 01.01.2005 through 31.05.2021. Based on the criteria established for this study, it was determined that 39 theses (36 postgraduate theses plus 3 doctoral dissertations) are available on orienteering in The Council of Higher Education National Theses Center located in Ankara, Turkey. The tool used in collecting data for this case study was that of document analysis. Descriptive and content analyses were used in the course of data analysis. It was determined that 84.6% of all the theses were created from 2011 onwards (n=33). These postgraduate theses were conducted primarily in the field of sports and health, although some of them have also been written on educational sciences, informatics, and engineering. Among the themes investigated in the theses are athlete health and performance, the benefits of orienteering sport and its contribution to education, spatial thinking skills, spatial perception, and mapping skills development in athletes and students. In addition, a small number of studies have been carried out to develop software-based formulas with reference to the wayfinding problem. The fact that the findings of the theses being investigated mainly relate to the fields of education, sports awareness, space perception, wayfinding skills, and map skills calls attention to the close relationship of the orienteering sport with education and training. The present study is the first of its kind in that it investigates all the postgraduate theses published on orienteering sport in Turkey.

Keywords: Orienteering, Spatial Thinking Skills, Map Skills, Game, Sports

¹ Dr., <https://orcid.org/0000-0001-5047-3007>, nadir.comak@gmail.com

GİRİŞ

Bu çalışmada oryantiring üzerine yapılan lisansüstü tezler incelenmiştir. Oryantiring fiziksel ve zihinsel becerileri gerektiren çok faktörlü bir spordur (Johansson, 1986). Bir yerden bir yere en kısa sürede ve en hızlı bir şekilde gitmek anlamına gelen orientiring sporu problem çözmenin bir şekli olarak görülebilir ve harita okuma becerisi ile bağlantılı olan zihinsel becerilerle yakından ilişkilidir (Ottosson, 1986). Oryantiring, bir yolculuk planı hazırlanması ve bu planın yürütülmesi olarak tanımlanabilir. İyi plan hazırlamak da haritaları doğru bir şekilde okumakla mümkündür (Murakoshi, 1989). Mohamed'e göre (2011) oryantiring farklı arazilerde oynanan ve yarışmacıların topoğrafya haritası ve manyetik pusula taşımaya izin verilen bir yön bulma oyunudur. Harita okuma becerisine sahip olan ve harita üzerindeki standart işaretlere göre arazideki sayı ve kontrol noktalarını en kısa sürede tamamlayan kişi oyunu kazanır. Oryantiring oyununun okul öncesi dönemden itibaren hem bilişsel hem sosyal ve duygusal hem de hareket ve harita becerilerini geliştiren bir özellik taşıdığı yönünde özellikle yurt dışında yapılmış akademik çalışmalar bulunmaktadır (Blades ve Spancer, 1989; Di Tore, 2016). Çocukların özel gelişimi (Piaget ve Inhelder, 1956) ve yön bulma yetenekleri (Siegel ve White, 1975) üzerine söylenen geleneksel teorilerdeki öngörülerin aksine, yapılan deneysel çalışmalar çocukların harita kullanma becerilerini erken yaşlardan itibaren kazanabileceklerini göstermektedir (Blades ve Spancer, 1989). 0-8 yaş arası dönem erken çocukluk dönemi olarak adlandırılmaktadır (Koç ve Saranlı, 2017). Bu dönem çocukların gelişimi açısından son derece önemlidir. 5-6 yaşındaki çocuklar gerçek dünyanın aktarıldığı haritalar üzerindeki coğrafi özellikleri kavrayabilir. Harita okuma becerileri coğrafi şekilleri tanımanın ve arazide yön bulmanın temelini oluşturur (Ottosson, 1987). 7-10 yaş arasındaki çocukların harita işaretlerini okuyabilme ve pusula kullanarak yön bulma becerilerinin ölçüldüğü çalışmada oryantiring sporunun çocuklarda harita okuma, pusula kullanma ve arazide yön bulma becerilerinin gelişimine katkı sağladığını gösteren sonuçlara ulaşılmıştır (Walsh, Martland ve Steward, 1990a; Walsh, Martland ve Steward, 1990b). Son yıllarda ülkemizde oryantiring sporunun harita becerisi ve pusula kullanma becerisinin gelişmesi konusunda akademik çalışmaların yapılmaya başladığı alan yazınının incelenmesinden anlaşılabilir bir şekilde; (Arıkan ve Aladağ, 2019; Aladağ, Arıkan ve Özenoğlu, 2021) konunun araştırmacılar tarafından henüz yurt dışında olduğu kadar ilgi görmediği söylenebilir.

Çocukların yaşadıkları mekânı kavraması erken çocukluk döneminden itibaren yavaş yavaş gelişir. Çocuklarda mekân algısını kavramak için zihinsel gelişimlerinde oryantiring'in önemli bir yarar sağladığına dair çalışmalar bulunmaktadır (Cataldi, Bonavolontà ve Fischetti, 2021). Ottosson (1987) tarafından 5-12 yaş arasındaki çocuklar üzerine yapılan bir çalışmada çocukların oryantiring oyunu ile harita kullanarak yön bulma performanslarını gözlemlenmiş ve haritanın gerçek dünyadaki nesnelere, dağılımlarına ve yapılarına bir temsili olduğundan hareketle çocukların yön bulma stratejilerini kullanmalarının ve kuş bakışı görünüşü kavramaların önemine dikkat çekilmiştir. Çocukların küçük yaşlardan itibaren mekânı algılaması, farklı mekânlar arasındaki ilişki ve bağlantıyı kavrayabilmesi ve mekânsal konum bulma becerisini geliştirebilmesi dünyayı algılamaları için gerekli olan temel becerilerdendir. Oryantiring esnasında insanın hem fiziksel hem de bilişsel fonksiyonları aynı anda ve koordineli bir şekilde çalışmaktadır. Di Tore'ye göre (2016) oryantiring yarışmalarında sporcu gerçekleştirilecek göreve bağlı olarak bir mekânsal referans sistemi seçebilir ve hareket sırasında referans noktasını değiştirebilir. Seçilen göreve bağlı olarak beyin; bedenini veya çevrenin bir unsurunu referans olarak almaya karar verir ve dolambaçlı yollar arasında en iyi yolu seçer. Böylece Di Tore, oryantiring sporunun başkalarının bakış açısını (empati) alma becerisinin kazanılmasında etkili olduğundan hareketle özel eğitime ihtiyaç duyan çocukların ve öğrencilerin bu spora dahil edilmesinin etkili bir öğretim uygulaması olduğunu ileri sürmektedir.

Tarman (2017) tarafından çocukların yön kavramasını öğrenmesi ve yönlerini bulabilmesi için kroki, harita ve pusula kullanma becerilerini erken yaşlardan itibaren kavramasının yararlı olduğunu uygulamalı olarak gösteren 12 haftalık bir eğitim programı geliştirilmiştir. Bu uygulamada elde edilen bulgulara göre okul öncesi eğitimi programının tek başına çocukların harita becerilerini geliştirmede yeterli olmayacağı ve güçlü bir harita eğitim programı ile desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir. Okul öncesi çocuklarının harita ve küre kullanma ve okuma becerilerini geliştirmek amacıyla farklı yöntem ve metodların geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca harita ve küre eğitimi hakkında okul öncesi öğretmenlerinin eğitiminin yeterli olup olmadığına dair çalışmalar yapılmasının önemine dikkat çekmiştir. Kroki ve basit harita çizme becerisi, haritadaki işaretleri ve sembolleri okuma becerisi, pusula ve harita yardımıyla yön bulma becerisi çocuklara okul öncesi yaşlardan itibaren kazandırılmalıdır. Bu bakımdan oryantiring oyunu/sporu öğrenciler için gelişim fırsatları sunabilir.

Türkiye'de oryantiring hakkında yapılan çalışmaların hem sınırlı olduğu hem de yeni yeni başladığı görülmektedir. Bu konuda yurt dışında Uluslararası Oryantiring Federasyonu'nun kurulduğu 1961 yılından sonra bilimsel çalışmalar da yapılmaya başlamıştır. Şenol (2018) tarafından yapılan bir çalışmada okul öncesi çocukları ile ilköğretim, ortaokul ve lise öğrencilerinin harita etkinliklerine katılmayı eğlenceli ve eğitici buldukları; ancak çocuklara harita becerilerini interaktif bir oyun ve keşif yoluyla eğlence ve oyun şeklinde kazandıran oryantiring sporunun yeterince kullanılmadığı vurgulanmıştır. Pouya ve arkadaşları (2017) bedensel engelli çocukların mekânsal ilişkileri kavrama ve harita becerilerini doğal ortamda kullanma becerilerinin gelişmesinde oryantiring sporunun yararlı olduğunu 4 engelli çocukla uygulamalı olarak ortaya koymuştur. Yaşar Can ve arkadaşları (2012), okul öncesi dönemde etkinlik ve oyunların çocukların yer, konum, hareket,

mesafe ve mekânsal ilişki farkındalığını destekleyeceğini belirtmektedir. [Çomak \(2020\)](#), okul öncesi dönemde çocukların mekânı algılamasında harita becerilerini kullanmanın önemine dikkat çekerek çocukların küçük yaşlardan itibaren harita hazırlama, kullanma etkinliklerinde bulunmasının ve oryantiring'in harita ve mekânı algılama becerilerinin gelişmesinde önemli katkılar sunduğunu belirtmiştir. [Demiralp \(2006\)](#), okul öncesi çocukların yakın çevresi ve harita ile ilgili becerileri kazanmasında gösteri yönteminin önemini vurgulamıştır. Oryantiring sporunda oyun kurallarının gösteri yöntemi kullanılarak öğretilmesinden hareketle bu sporun harita becerilerinin çocuklara ve öğrencilere kazandırılmasında katkı sağlayabileceği çıkarımı yapılabilir. [Ünlü ve Çavak \(2019\)](#), [Öztürk ve arkadaşları \(2015\)](#) okul öncesi eğitim programında coğrafya eğitimine uzman görüşlerine göre yeterince yer verildiğini ve coğrafya eğitiminin çocukların konum, yer, hareket, insan, çevre etkileşimi ve insan konularını işleyerek çocukların yaşadığı yeri ve mekânı tanımak ve diğer yerler arasındaki ilişkileri anlamalarında önemli bir yeri olduğunu belirtmiştir. Belirtilen bu kazanımlara ilaveten [Candan \(2019\)](#) tarafından oryantiring oyunu/sporunun ilkokuldan üniversiteye kadar öğrencilere sağladığı mekânsal düşünme, mekân algısı, harita okuma becerisi gibi kazanımların önemine dikkat çekmektedir.

[Wiegand ve Stiell, \(1997\)](#) öğretmen adaylarının serbest harita çizme becerilerini incelediği çalışmada ilk ve ortaokul öğretmenlerinin konum belirleme ve mekânsal ilişkiler hakkındaki temel bilgileri bilmeleri ve anlamlarının önemini vurgulamıştır. [Loukas ve Loannis \(2018\)](#) "Edu-Orienteering" adını verdikleri ve eğlenceli açık alan etkinliklerinin yer aldığı eğitim programında nitel ve nicel yöntemlerle yaptıkları analizler sonucunda 4 takım halinde yarışan 33 okul öncesi öğretmenliği öğrencisinin stresli karar verme süreçlerini başarıyla tamamladıklarını ve katılımcıların öğrenme süreçlerine olumlu bir katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. [Ünlü ve Çavak \(2019\)](#) okul öncesi çocukların zaman, mekân ve yer kavramlarını tanımlarında harita kullanma becerilerinin önemine ve öğretmenlerin harita etkinliklerine daha fazla zaman ayırması gerektiğine dikkat çekmiştir. [Tanrikulu \(2011\)](#) oryantiring sporunun uygulanmasında pusula ve harita kullanmaya yaptığı katkıdan hareketle bu sporun okullarda yaygınlaştırılması gerektiğine dikkat çekerek hem coğrafya öğretmen adaylarına hem de coğrafya öğretmenlerinin derslerde oryantiring sporunu kullanmalarının önemini belirtmiştir. [Buğdaycı \(2012\)](#) okul öncesi dönemden itibaren ilkokul öğrencilerinin harita kullanma becerilerinin gelişmesine yönelik olarak resimli ve eğlenceli atlas ve kitaplara, bilgisayar oyunlarına duyulan ihtiyaçtan bahisle çizgi filmlerde işlenen harita bilgilerinin önemine vurgu yapmıştır. [Aslan \(2017\)](#) tarafından üç-beş yaş çocukların bakış açısı alma becerilerini değerlendirmek üzere geliştirdiği çocuklar için Bakış Açısı Alma Testi (ÇBT) kullanarak yaptığı çalışmada çocukların mekânı algılama, empatik düşünme ve bakış açılarındaki değişim belirlenmeye çalışılmıştır. Çocukların bakış açısı alma ve çevresindeki nesne ve kişileri anlama ve empatik düşünme konusunda öğretmenler tarafından eğitici oyunlar ve etkinlikler planlamaları önerilmiştir. [İmamoğlu ve İmamoğlu \(2018\)](#) ortaöğretim coğrafya ve beden eğitimi ve spor derslerindeki kazanımların oryantiring ile yakın ilişkisinden hareketle bu sporun program kazanımlarına ulaşılması için ders içi etkinliklerde kullanılmasının yararına dikkat çekmiştir. [Demiralp \(2006\)](#) coğrafya eğitiminde harita ve küre kullanımı hakkında ilkokul ve ortaokul öğrencilerine kazandırılması gereken coğrafi beceriler üzerine yaptığı çalışmada çocuklara coğrafi becerilerin küçük yaşlardan itibaren ve kolaydan zora doğru bir sırayla kazandırılması için programların yeniden düzenlenmesi gerektiğini ileri sürmüştür. [Aslan ve Aytis \(2017\)](#) oyun ve fiziksel etkinliklerin çocuğun gelişimindeki öneminden hareketle çocukların yaşadığı yeri ve mekânı algılaması ve çocuklar için hareket, oyun ve spor etkinliklerine imkân verecek iç mekân tasarımlarının yapılmasının gerekliliğine mimari ve iç mekân tasarımı açısından dikkat çekmiştir. Bu çalışma çocukların mekân algısı ve mekânsal düşünme becerileri üzerine mimari çözümler sunulması açısından farklı ve dikkate değer bir çalışma olarak kabul edilebilir. [Sormaz \(2019\)](#) İsveç'te coğrafya eğitimi ve müfredatının değerlendirildiği çalışmada çocukların okul öncesi döneminden itibaren çevre dostu ve çevre bilinciyle yetiştirilmeleri için coğrafya dersini almaları ve kavramalarına özen gösterildiğini belirtmektedir.

Türkiye'de 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında yapılan oryantiring konulu tezlerin incelenmesi ile hem bu alandaki mevcut durumun belirlenmesi hem de yeni çalışmalar için yararlı olabilir. Bu çalışmada, 2005-2021 yılları arasında yapılan oryantiring konulu lisansüstü tezlerin metodolojik analizi ve tematik incelenmesi amaçlanarak şu sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır:

- Oryantiring konulu lisansüstü tezler hangi düzeyde hazırlanmıştır?
- Tezlerin hazırlandığı yıl ve üniversite bilgileri nelerdir?
- Tez danışmanlarının unvan bilgileri nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Araştırmaların yöntemi ve deseni, çalışma grubu ve örnekleme, veri toplama araçları, veri analizi nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Oryantiring konulu lisansüstü tezler tematik olarak nasıl bir dağılım göstermektedir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada oryantiring konusunda yapılan lisansüstü tezlerin tematik ve metodolojik yönden analiz edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan durum çalışması desenine göre yürütülmüştür. [Creswell'e göre \(2013\)](#) durum çalışması bir durum hakkında yapılan nitel araştırma desenlerinden birisi olarak kabul edilir. Durum çalışması araştırması türüne göre araştırmacılar gözlemler, görüşmeler, ses ve video kayıtları, dokümanları, raporları ve çeşitli bilgi kaynaklarını detaylı bir şekilde inceleyerek tematik olarak sistemli ve kategorik olarak analiz eder.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmada, Türkiye'de 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında yapılmış olan oryantiring konulu lisansüstü tezlerin tematik ve metodolojik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Türkiye'de oryantiring konusunda yapılmış olan tezler oluşturmaktadır. Araştırmada incelenen lisansüstü tezler ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme türlerinden olan ölçüt örnekleme yöntemine göre, çalışmaya başlarken veri toplamak için belirlenen ölçütleri karşılayan durumların analiz edilip değerlendirilmesidir ([Yıldırım ve Şimşek, 2013](#)). Tezlerin araştırmaya dahil edilmesinde oryantiring konusunda yapılmış olması ve 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında yapılmış olması esas alınmıştır. Tarama yapılırken oryantiring kelimesi ve aranacak alan "tümü" seçilerek yapılan aramada 39 adet teze; gelişmiş aramada 38 adet teze ulaşılmıştır. Ulaşılan tezlerin tamamı incelenerek düzeylerine ve bilim dallarına göre tasnif edilmiştir. Bu kriterlere göre Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında arşivlenmiş olan ve inceleme kriterlerimize uygun olan 39 lisansüstü tezin tamamı çalışmaya dahil edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan veriler Ulusal Tez Merkezi'ndeki veri tabanında bulunan dokümanlar incelenerek elde edilmiştir. Doküman analizi belirlenen konu hakkındaki dokümanların betimsel analiz ilkelerine göre değerlendirilmesi anlamını ifade etmektedir. Öncelikle elde edilen veriler ana temalar ve alt temalar şeklinde kategorik olarak düzenlenir ([Labuschagne, 2003](#)). Bu verilerin kodlarının ve frekanslarının belirlenerek kategoriler haline getirilip sistematik bir model şeklinde düzenlenmesine tematik analiz adı verilir (Fereday ve Muir-Cochrane 2009'dan akt: [Bowen 2009](#)). Ulusal Tez Merkezinde 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında yapılan oryantiring konulu 39 lisansüstü tezin tamamına ulaşılmıştır. Tezler öncelikle konu başlıkları ve özetleri okunarak gözden geçirildikten sonra detaylı olarak incelenmiştir. Tezlerde elde edilen bulgular incelenerek kodlanmıştır. Kodların tekrar edilme sıklığına göre tezlerdeki frekansları belirlenmiştir. Kodlar benzerlik ve farklılıklarına göre kategorize edilerek alt temalar halinde düzenlenmiştir. En son aşamada ise benzer kategorileri içeren temalar esas alınarak ana temalar oluşturulmuştur. Bu çalışmaların yapılmasında Microsoft Excel ve Microsoft Word programları kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında yapılan oryantiring konulu lisansüstü tezlerin; ana/bilim dallarına, tezlerin düzeylerine, hazırlanma yıllarına, danışmanların unvanlarına, yapıldığı üniversitelere, kullanılan araştırma yöntemlerine, araştırmanın desenine, örneklem ve çalışma gruplarına, kullanılan veri toplam araçlarına, verilerin analizinde kullanılan istatistik türlerine göre yapılan betimsel ve tematik analizler tablolar halinde sunulmuştur. Lisansüstü tezlerin yapıldığı yıllara, ana/bilim dallarına göre dağılımı [Tablo 1](#)'de verilmiştir.

Yıl	Spor ve Sağlık Bilimleri		Bilişim ve Mühendislik Bilimleri		Eğitim Bilimleri	
	f	%	f	%	f	%
2005	1	2,6	-	-	-	-
2006	1	2,6	-	-	-	-
2007	1	2,6	-	-	-	-
2008	2	5,1	-	-	-	-
2010	1	2,6	-	-	-	-
2011	1	2,6	-	-	-	-
2012	1	2,6	1	2,6	-	-
2013	1	2,6	1	2,6	1	2,6
2015	1	2,6	-	0,0	-	0,0
2016	1	2,6	1	2,6	-	0,0
2017	4	10,3	-	0,0	-	0,0
2018	3	7,7	-	0,0	-	0,0
2019	4	10,3	1	2,6	1	2,6
2020	4	10,3	1	2,6	5	12,8
2021	1	2,6	-	0,0	-	-
Toplam	27	69,2	5	12,8	7	17,9

Tablo 1'de yer verilen tezlerin ait olduğu ana/bilim dalı sayısının fazla olması nedeniyle tabloda gösterme gücü ortaya çıkmış ve bunu aşmak için tezler üç temel kategori altında toplanmıştır. lisansüstü tezlerin %69,2'si ($f=27$) spor ve sağlık alanında (spor psikolojisi, spor fizyolojisi, spor ve sağlık bilimleri, beden eğitimi ve spor, antrenman ve hareket, spor yönetimi, antrenörlük, spor yönetimi, rekreasyon); %17,9'u ($f=7$) eğitim bilimleri alanında (coğrafya öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, okul öncesi, sosyal bilgiler, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, matematik); %12,8'i ($f=5$) bilişim ve mühendislik alanında ana/bilim dallarında (kent sistemleri, sayısal yöntemler, bilgisayar mühendisliği, bilişim bilimleri) olduğu görülmektedir. Tezlerin yıllara göre dağılımını incelediğimizde, %15,4'si($f=6$) 2005-2010 yılları arasında; %17,9'u ($f=7$) 2011-2015 yılları arasında; %66,7'i ($f=26$) 2016-2021 yılları arasında yapıldığı görülmektedir.

Tezlerin düzeylerine ve danışman unvanlarına göre olan dağılımı **Tablo 2'**de verilmiştir.

Yıl	Düzy				Danışman					
	Yüksek Lisans		Doktora		Dr. Öğr.		Doç. Dr.		Prof. Dr.	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>F</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
2005	1	2,6	-	-	1	2,6	-	-	-	-
2006	1	2,6	-	-	1	2,6	-	-	-	-
2007	1	2,6	-	-	1	2,6	-	-	-	-
2008	2	5,1	-	-	-	-	-	-	2	5,1
2010	1	2,6	-	-	1	2,6	-	-	-	-
2011	1	2,6	-	-	-	-	-	-	1	2,6
2012	2	5,1	-	-	2	5,1	-	-	-	-
2013	3	7,7	-	-	-	-	1	2,6	2	5,1
2015	-	-	1	2,6	-	-	1	2,6	-	-
2016	2	5,1	-	-	-	-	1	2,6	1	2,6
2017	4	10,3	-	-	1	2,6	3	7,7	-	-
2018	3	7,7	-	-	2	5,1	1	2,6	-	-
2019	5	12,8	1	2,6	2	5,1	2	5,1	2	5,1
2020	9	23,1	1	2,6	4	10,3	2	5,1	4	10,3
2021	1	2,6	-	-	-	-	-	-	1	2,6
Toplam	36	92,3	3	7,7	15	38,5	11	28,2	13	33,3

Tablo 2 incelendiğinde %92,3'ünün ($f=36$) yüksek lisans; %7,7'sinin ($f=3$) doktora tezi olduğu görülmektedir. Tezlerin, %38,5'i ($f=15$) Dr. öğretim üyesi; %33,3'ü ($f=13$) Prof. Dr.; %28,2'si ($f=11$) Doç. Dr. unvanlı öğretim üyeleri tarafından yönetilmiştir.

Tezlerin yapılmış olduğu üniversitelere göre dağılımı **Tablo 3'**de verilmiştir.

Üniversite	<i>f</i>	%
Gazi Üniversitesi	8	20,51
Trabzon Üniversitesi	5	12,82
Celal Bayar Üniversitesi	2	5,13
Ege Üniversitesi	2	5,13
Kırıkkale Üniversitesi	2	5,13
Marmara Üniversitesi	2	5,13
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	5,13
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	2,56
Akdeniz Üniversitesi	1	2,56
Anadolu Üniversitesi	1	2,56
Ankara Üniversitesi	1	2,56
Atatürk Üniversitesi	1	2,56
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	2,56
Bahçeşehir Üniversitesi	1	2,56
Başkent Üniversitesi	1	2,56
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	2,56
Dumlupınar Üniversitesi	1	2,56
İnönü Üniversitesi	1	2,56
İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	2,56
İstanbul Üniversitesi	1	2,56
Kastamonu Üniversitesi	1	2,56
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	2,56
Selçuk Üniversitesi	1	2,56
Toplam	39	100

Tablo 3 incelendiğinde toplam 22 üniversitede oryantiring konulu lisansüstü tezlerin yürütüldüğü görülmektedir. Oryantiring konusunda en fazla lisansüstü tezin yapıldığı üniversiteler, %20,51 ($f=8$) ile Gazi Üniversitesi; %12,82 ($f=5$) ile Trabzon Üniversitesi; %5,13 ($f=2$) ile Ege Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Celal Bayar Üniversitesi olarak sıralanmıştır. Listedeki diğer üniversiteler %2,56 ($f=1$) ile sıralamada yerlerini aldığı tabloda görülmektedir.

Tezlerin yöntemlerine ve desenlerine göre dağılımı yapılmış olup bu dağılım **Tablo 4**'de gösterilmiştir.

Yöntem	f	%	Desen	f	%
Nicel	29	74,4	Betimsel tarama	8	20,5
			İlişkisel tarama	10	25,6
			Deneysel	10	25,6
Nitel	5	12,8	Fenomonoloji	2	5,1
			Durum çalışması	2	5,1
			Temel Nitel	2	5,1
Karma	5	12,8	Betimsel tarama	5	12,8
Toplam	39	100	Toplam	39	100

Tablo 4 incelendiğinde yapılan lisansüstü tezlerin %74,4'ü ($f=29$) nicel; %12,8'si ($f=5$) nitel; %12,8'i ($f=5$) karma yöntemlere göre yapılmıştır. Tezlerin %33,3'ü ($f=13$) betimsel tarama; %25,6'sı ($f=10$) ilişkisel tarama; %25,6'sı ($f=10$) deneysel; %5,1'i ($f=2$) fenomenoloji; %5,1'i ($f=2$) durum çalışması; %5,1'i ($f=2$) temel nitel; desenleri kullanılarak yapılmıştır.

Tezlerin örnekleme/çalışma grubuna göre dağılımı **Tablo 5**'de verilmiştir.

Örneklem/çalışma grubu	%
Sporcu	74,9
Öğrenci/çocuk	15,7
Öğretmen	9,0
Yetişkin birey	0,4
Toplam	100

Tablo 5 incelendiğinde lisansüstü tezlerde örneklem/çalışma grubu olarak, %74,9 oranında oryantiring sporcuları; %15,7 oranında öğrenci/çocuklar; %9,0 oranında öğretmenler; %0,4 oranında yetişkin bireyler seçilmiştir. Bu tablodaki oranlar, örneklem/çalışma grubuna göre tasnif edilen örneklem büyüklüklerinin tezlere göre oransal dağılımını göstermemektedir.

Tezlerin öğrenci/çocuk seviyesine göre dağılımı **Tablo 6**'da verilmektedir.

Örneklem/çalışma grubu	%
Lise	34,2
ön lisans/lisans/lisansüstü	27,2
Ortaokul	21
İlkokul	14,6
Okulöncesi	3
Toplam	100

Tablo 6'daki veriler, incelenen tezlerde ayrıca verilmemekle birlikte örneklem/çalışma gruplarının incelenmesi sonucunda **Tablo 5**'de yer alan öğrenci ve sporcuların eğitim kademelerine göre tasnif edilmesi ile elde edilmiştir. Böyle bir tasnifin yapılma amacı eğitim kademelerine göre planlanacak araştırmalara katkı sağlama düşüncesidir. **Tablo 6** incelendiğinde, %34,2 lise; %27,3 ön lisans/lisans/lisansüstü; %21,0 ortaokul; %14,6 ilkokul; %3,0 okulöncesi dönemde olduğu görülmektedir.

Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı **Tablo 7**'de verilmektedir.

Araç	f	%
Anket/ölçek	32	38,1
Video-ses kaydı, performans ölçümü	21	25,0
Doküman analizi	17	20,2
Görüşme formu	7	8,3
Gözlem formu	7	8,3
Toplam	84	100

Tablo 7 incelendiğinde tezlerde kullanılan veri toplama araçlarının dağılımı incelendiğinde, %38,10 oranında ($f=32$) anket/ölçek; %25,0 oranında ($f=21$) video, ses kaydı ve performans ölçümü; %20,2 oranında ($f=17$) doküman analizi; %8,3oranında ($f=7$) görüşme formu; %8,3 oranında ($f=7$) gözlem formu kullanılmıştır.

Tezlerin kullanılan analiz türlerine göre tasnif edilerek hazırlanan dağılımı **Tablo 8**'de görülmektedir.

Tablo 8: Tezlerin Analiz Türlerine Göre Dağılımı					
Yöntem	F	%	Analiz	f	%
Nicel analiz	29	85,3	Anova	13	12,6
			t-Testi	11	10,7
			Ki-Kare	6	5,8
			Mann Whitney U- testi	6	5,8
			Wilcoxon İşaretler Testi	5	4,9
			Tarama Modeli	5	4,9
			Korelasyon	4	3,9
			Kruskall Wallis H- testi	3	2,9
			Regresyon	2	1,9
			Kolmogorov Smirnov testi	2	1,9
			Frekans analizi	2	1,9
			Tek Yönlü Varyans Analizi	2	1,9
			Manova	1	1,0
			Health Carter	1	1,0
			Chi-Square Tests	1	1,0
Shapiro Wilk testi	1	1,0			
Freidman Test	1	1,0			
Tukey Post Hoc Testi	1	1,0			
Nitel Analiz	5	14,7	Betimsel Analiz	18	17,5
			İçerik Analizi	18	17,5
Toplam	34	100		103	100

Tablo 8 incelendiğinde, toplam 34 tez metninde kullanılan analiz türlerinin belirtildiği görülmektedir. Analiz türlerini belirten tezler değerlendirildiğinde bunların %85,3'ünde ($f=29$) nicel analizler; %14,7'sinde ($f=5$) nitel analizlerin kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Çalışmamızda incelenen lisansüstü tezlerin temalara göre dağılımı **Tablo 9**'da görülmektedir.

Tablo 9: Lisansüstü Tezlerin Kodlara ve Temalara Göre İncelenmesi				
Temalar	Kategoriler	Kodlar	f	%
Oryantiring sporunun yararları	Spor disiplini	Antrenman alışkanlığı	3	2,5
		Zihinsel performans	9	7,4
	Spor bilinci	Sporcu	46	37,7
		Spor ahlakı	6	4,9
	Sosyalleşme	Yararlı faaliyet	10	8,2
		Hoş vakit geçirme	7	5,7
		Eğlenceli oyun	41	33,6
Toplam			122	27,1
Mekânsal Beceriler	Bilişsel beceriler	Mekânsal düşünce	20	21,3
		Yön bulma	29	30,9
		Harita becerisi	45	47,9
Toplam			94	20,9
Sağlıklı Yaşam	Sağlık göstergeleri	Sağlık sorunları	7	29,2
		Vücut sağlığı	17	70,8
Toplam			24	5,3
Doğa sevgisi	Açık hava etkinlikleri	Hobi etkinlikleri	4	7,3
		Parkur sporu	3	5,5
	Çevre bilinci	Doğa sevgisi	20	36,4
		Çevre duyarlılığı	28	50,9
	Toplam			55
Kişisel gelişim	Zihinsel gelişim	Etkili öğrenme	13	8,7
		Çalışma disiplini	13	8,7
		Karar verme stratejileri	22	14,8
		Problem çözme becerisi	21	14,1
	Sosyal gelişim	Uyumlu iş birliği	30	20,1
		Liderlik becerileri	20	13,4
		İletişim becerisi	11	7,4
	Duygusal gelişim	Kişilik gelişimi	8	5,4
		Motivasyon becerisi	6	4,0
		Özgüven ve başarı	5	3,4
Toplam			149	33,1
Matematik Modelleme	Yazılım	Problem Çözme modeli	6	1,3
		Toplam	6	1,3
Genel Toplam			450	100

Tablo 9 incelendiğinde oryantiring konulu lisansüstü tezleri ana kategori olarak oryantiring sporunun yararları, mekân algısı, sağlıklı yaşam, doğa sevgisi, kişisel gelişim, matematik modelleme olmak üzere, altı temada dağılım göstermektedir. Tezlerdeki kodların frekans uyumuna göre kategoriler ve kategorilerin üst çatısı olarak da ana temalar oluşturulmuştur. Tezlerdeki kodların %33,1'i (f=149) kişisel gelişim temasında; %27,1'i (f=122) oryantiring sporunun yararları temasında; %20,9'i (f=94) mekân algısı temasında; %12,2'i (f=55) doğa sevgisi temasında; %5,3'ü (f=24) sağlıklı yaşam temasında; olduğu görülürken, en az frekans oranına sahip temanın %1,3 ile (f=6) matematik modelleme teması olduğu görülmektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışma 01.01.2005 ve 31.05.2021 tarihleri arasında yapılan oryantiring konulu lisansüstü tezleri; ana/bilim dallarına, tezlerin düzeylerine, hazırlanma yıllarına, danışmanların unvanlarına, yapıldığı üniversitelere, kullanılan araştırma yöntemlerine, araştırmanın desenine, örneklem ve çalışma gruplarına, kullanılan veri toplam araçlarına, verilerin analizinde kullanılan istatistik türlerine ve temalarına göre incelemek için yapılmıştır.

Yapılan tezleri ana/bilim dallarına göre incelediğimizde spor ve sağlık alanında yapılan tezlerin ağırlıklı bir oran %69,2 (f=27) teşkil ettiği görülmektedir. Eğitim bilimleri alanlarındaki çalışmaların oranı (Sosyal Bilgiler, Sınıf Öğretmenliği, Coğrafya, Matematik, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık) yaklaşık olarak %17,9 (f=7) olarak hesaplanmıştır. Bununla birlikte oryantiring sporuna özel bir problem olan “en kısa zamanda en fazla hedefe ulaşmak ve en kestirme yolda gitmek” şeklinde özetlenebilecek olan yön bulma problemlerinin özellikle, bilişim, yazılım, sayısal sistemler, matematik, kent yönetimi ve mühendislik alanlarındaki bilim insanlarının dikkatini çektiğini “problem modelleme” konusunda yapılan çalışmaların ağırlığının %12,8 (f=5) oranında olmasından çıkarabiliriz. Nitekim, alanyazın incelendiğinde [Yılmaz ve Kurt \(2019\)](#) Türkiye’de beden eğitimi ve oyun dersi kapsamında oryantiring oyunu ile ilgili olarak kayda değer bir araştırmanın yapılmadığı görülmüştür. Eğitim alanında ve özellikle oyun konusunda yapılan araştırmalarda bir oyun ve spor olan oryantiring’e yer verilmemiş olması araştırma konumuzun Türkiye için nispeten yeni bir spor dalı olmasından kaynaklanmış olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Benzer değerlendirmelerde bulunan [Çiftçi \(2017\)](#), coğrafya eğitimi alanında 2012-2017 yılları arasında yapılan lisansüstü tezleri incelediği çalışmada tezlerin sıklıkla yaklaşım-strateji-yöntem-teknik-uygulama konularında kümelendiğini ve farklı konuların çalışılmasına ağırlık verilmesi gerektiğine vurgu yaparak bu tezlerde örneklem olarak yaygın olarak ortaokul öğrencileri ile çalışıldığını belirtmektedir. [Kaytez ve Durualp \(2014\)](#) tarafından yapılan bir çalışmada 1986-2013 yılları arasında okul öncesi eğitiminde oyun konusu üzerine yapılmış olan 32 yüksek lisans ve 6 doktora tezi incelenmiştir. Oyunun çocuk gelişimine yaptığı olumlu etki üzerine ortak bir kanaat oluşmakla birlikte bu alanda yapılan lisansüstü tezlerin sayısal olarak yetersizliğine dikkat çekilerek konu üzerinde detaylı projeler ve çalışmalar yapılması gerektiği üzerine vurgu yapılmıştır. Oryantiring sporu oyun ve hareketi birleştiren eğitici ve öğretici bir özelliğe sahiptir. Çocukların zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişimlerine katkı sağlayabilir. Eken çocukluk döneminde oyun ve hareketin önemi göz önüne alındığında, oryantiring sporuna özel bir önem verilmesinin gerekliliği açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Hazırlanan lisansüstü tezlerin %92,3'ü (f=36) yüksek lisans tezidir. Yapılan doktora tezlerinin oranının %7,7'si (f=3) olduğu görülmektedir. Bu durum inceleme konusunun nispeten yeni tanınmakta olan bir spor dalı olmasından kaynaklanmış olabilir. Zamanla bu konuda yapılacak doktora tezi çalışmalarında artış olacağı beklenebilir. Lisansüstü tezleri inceleyen diğer çalışmalarda da benzer bir eğilim olduğu dikkati çekmektedir. Türkiye’de farklı alanlarda lisansüstü tezlerin incelendiği çalışmalara rastlanılmıştır. Örneğin [Gürdal ve arkadaşları \(2010\)](#) fen bilgisi eğitimi alanında, [Yaşar ve Aral \(2011\)](#) drama alanında, [Kaytez ve Durualp \(2014\)](#) oyun alanında, [Papat \(2015\)](#) ilkökul matematik alanında, [Karkin \(2011\)](#) müzik bilimleri alanında, [Çiftçi \(2017\)](#) coğrafya eğitimi alanında, [Coşkun ve arkadaşları \(2014\)](#) özel eğitim alanında, [Aydın ve arkadaşları \(2018\)](#) sınıf yönetimi alanında yaptıkları çalışmalarla lisansüstü tezleri incelemişlerdir. Yapılan bu çalışmaların sonuçlarında genel olarak yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden daha fazla olduğu bulguları rapor edilmiştir.

İncelediğimiz lisansüstü tezlerinin danışman düzeyinde incelediğimizde %38,5 (f=15) Dr. Öğretim üyesi; %28,2 (f=11) oranında Profesör; %33,3 (f=13) oranında Doç. Dr. ünvanlı bilim insanları tarafından yönetildiği görülmektedir. Bu durum konuya aşinalık kazanan öğretim üyelerinin gelecekte oryantiring konusunda teşvik edici olabileceğini ve bu alandaki çalışmaların artmasına olumlu katkı sağlayabilecekleri şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmada incelenen tezlerin yapıldığı üniversitelere göre incelediğimizde en fazla lisansüstü tezin Gazi Üniversitesi’nde %20,51 (f=8), ikinci sırada ise %12,82 (f=5) oranı ile Trabzon üniversitesinde hazırlandığı görülmektedir. Bununla birlikte tezlerin %33,3'ünü (f=13) Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Başkent Üniversitesi ve Ankara’ya çok yakın mesafede olan Kırıkkale üniversitesinde hazırlamıştır. Türkiye Oryantiring Federasyonu’nun Ankara’da bulunması ve bu üniversitelerin gelişmişlik düzeyi bu çalışmaların yapılmasında teşvik edici bir etki yapmış olabilir. Gazi üniversitesinde yapılan tezlerin oransal olarak fazla olmasında yapılan çalışmaların eğitim bilimleri alanında olması ve bu

üniversitenin eğitim bilimleri alanında daha gelişmiş olmasından kaynaklanabilir. Tablodaki sıralamada yer alan diğer üniversitelerde hazırlanan tez sayılarının eşit bir dağılım sergilendiği görülmektedir.

Lisansüstü tezleri örneklem/çalışma grubu büyüklüğüne göre incelediğimizde en fazla örneklem grubunu %74,9 oranıyla "sporcu" başlığı oluşturmaktadır. Buradaki "sporcu" kavramı oryantiring sporu ile uğraşan kişileri kastetmektedir. Bu durum beden eğitimi alanının uygulamalı bir bilim dalı olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sıralamayı %15,7 oranıyla "öğrenci/çocuk" grubu oluşturmaktadır. Öğretmen %9, yetişkin bireylerin oranı ise %4 olarak belirlenmiştir. Lisansüstü tezler arasında örneklem/çalışma grubu seçilmesine ihtiyaç olmayan sayısal sistemler, yazılım ve mühendislik konularının da (5 tez) olduğunu ifade etmek yararlı olabilir.

Yapılan lisansüstü tezlerde örneklem/çalışma grubu olarak ağırlıklı olarak seçilen sporcuların yaş grupları ve okul seviyeleri incelenerek öğrenci seviyelerine ulaşılmış ve ayrı bir tablo düzenlenmiştir. Bu verilere göre araştırmalara katılan öğrencilerin %34,2'si lise, %27,3'i ön lisans/lisans/lisansüstü, %21'i ortaokul, %14,6'sı ilkokul öğrencilerinden, %3'ü okul öncesi çocuklarında oluşmaktadır. Örneklem grupları arasında okul öncesi çocuklarının oransal olarak az olması bu konuda önemli bir eksikliğe dikkat çekmektedir. Zira okul öncesi dönemi çocukları hayata hazırlayan en önemli gelişim dönemidir. Bu yıllarda çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimleriyle birlikte özellikle hareket ve motor gelişimine önemli katkı sağlayabilecek olan oryantiring oyunu üzerine okul öncesi dönemi içine alacak çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Coğrafi becerilerin okul öncesi dönemdeki çocuklara oyunlarla ve eğlenceli bir şekilde kazandırılmasında oryantiring sporu önemli bir eğitim aracı olabilir.

İncelenen lisansüstü tezlerin veri toplama araçlarına göre incelenmesi sonucunda %38,10 oranında (f=32) anket/ölçek; %25,0 oranında (f=21) video, ses kaydı ve performans ölçümü; %20,2 oranında (f=17) doküman analizi; %8,3 oranında (f=7) görüşme formu; %8,3 oranında (f=7) gözlem formu gibi veri toplama araçlarının tercih edildiği görülmektedir.

İncelediğimiz lisansüstü tezleri analiz türlerine göre değerlendirdiğimizde %85,3 (f=29) oranında nicel analiz türleri, %14,7 (f=5) oranında nitel analiz türlerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu durum çalışmalarda nicel ve nitel veri toplama araçlarının birlikte kullanılmasına rağmen nicel analiz türlerinin daha fazla tercih edildiğini göstermektedir.

Çalışmanın bulgularını incelediğimizde oryantiring konulu lisansüstü tezlerinin oryantiring sporunun yararları, mekân algısı, sağlıklı yaşam, doğa sevgisi, kişisel gelişim, matematik modelleme olmak üzere altı ana temada yapıldığı görülmektedir. Tezlerdeki kodların %33,1'i (f=149) kişisel gelişim temasında; %27,1'i (f=122) oryantiring sporunun yararları temasında; %20,9'i (f=94) mekân algısı temasında; %12,2'i (f=55) doğa sevgisi temasında; %5,3'ü (f=24) sağlıklı yaşam temasında; olduğu görülürken, en az frekans oranına sahip temanın %1,3 ile (f=6) matematik modelleme teması olduğu görülmektedir. Kişisel gelişim, Oryantiring sporunun yararları ve mekân algısı alanında ulaşılan bulguların ağırlıklı olması oryantiring sporunun eğitim ve öğretimle yakın ilgisine dikkat çekmektedir. Özellikle erken çocukluk döneminde başlamak üzere insan hayatının her döneminde yapılabilecek öğretici bir oyun ya da spor olması nedeniyle konu üzerinde eğitimin her kademesinde daha fazla uygulama ve çalışma yapılmasına ihtiyaç vardır. Uluslararası Oryantiring Federasyonunun 21 Mayıs 1961'de İsveç'te kurulmasından sonra öncelikle oryantiring haritalarının hazırlanması ve yarışmaların teşvik edilmesi nedeniyle bu alanda çok sayıda akademik araştırma yapılmıştır. Türkiye Oryantiring Federasyonunun 28 Mart 2006 tarihinde kurulduğu göz önüne alındığında ülkemizde yeni örgütlenen bir oyun/spor dalı olduğu görülmektedir. Bu tarihten sonra Türkiye'de oryantiring sporunun tanınırlık ve bilinirliği artmaya başlamıştır. Bu çalışmanın da ülkemizde oryantiring alanında daha fazla araştırma yapılmasına olan ihtiyacın fark edilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

ÖNERİLER

- Özellikle Okul öncesi dönemde oryantiring uygulamalarına ve araştırmalarına ağırlık verilebilir.
- Çocukların mekânsal düşünme becerilerinin gelişmesinde oryantiring sporunun yaptığı etkiler hakkında daha fazla uygulamalı araştırmalar yapılabilir.
- Bu çalışmada yalnızca lisansüstü çalışmalardan yararlanılmıştır; sonraki çalışmalarda makalelerden de yararlanılarak oryantiring çalışmalarının eğilimleri belirlenebilir.
- Oryantiring çalışmalarının etkililiğine ilişkin meta-analiz çalışması gerçekleştirilebilir.
- Oryantiringe yönelik tutum ölçeği geliştirilebilir.

EXTENDED ABSTRACT

INVESTIGATION INTO THE POSTGRADUATE THESES PUBLISHED ON ORIENTEERING IN TURKEY (2005-2021)

INTRODUCTION

Orienteering is a multi-factor sport that requires not only physical but also mental skills as well (Johansson, 1986). This sport can be considered as a way of problem-solving in that it refers to moving from one place to another in the shortest time and in the fastest way (Ottosson, 1986). Orienteering can also be defined as a type of sport that involves preparing an itinerary and executing it (Murakoshi, 1989). According to Mohamed (2011), orienteering is a wayfinding game that is played across different terrains, in which the competitors are allowed to carry along a topographic map accompanied by a magnetic compass. There are known to be academic studies reporting that the orienteering game helps individuals develop cognitive, social, emotional, movement, and map skills beginning with the pre-school period (Blades and Spancer, 1989; Di Tore, 2016).

Early childhood refers to the period from birth to eight years old (Koç and Saranlı, 2017), which is extremely significant for the development of children. Map reading skills are known to form the basis of recognizing geographic shapes and navigating across different terrains (Ottosson, 1987). One study designed to investigate the ability of children aged between 7 and 10 to read map signs and find direction using a compass revealed that orienteering help children acquire such skills as reading maps, using a compass, and finding direction in the field Walsh, Martland and Steward, 1990a; Walsh, Martland and Steward, 1990b). Scientific studies into the development of map skills and compass use skills in orienteering have recently grown in number across Turkey (Arıkan and Aladağ, 2019; Aladağ, Arıkan and Özenoğlu, 2021). Furthermore, we also know of studies showing that orienteering significantly contributes to developing mental skills in children which they can use in understanding the space concept (Cataldi, Bonavolontà and Fischetti, 2021). In a study by Ottosson, (1987) on children between the ages of 5-12, particular attention was drawn to the significance of children's using navigational strategies and of their understanding of what a bird's eye view is. Based on the evidence that orienteering sports is effective in acquiring empathy skills, Di Tore (2016) argues that the inclusion of children and students in need of special education in this sport would be a significant part of effective teaching practice.

Tarman (2017) developed a 12-week educational program to demonstrate in practice that the acquisition of such skills as using sketch, map, and compass from an early age is essential to helping children to acquire the concept of "direction" to be able to find direction in the field. A study by Şenol (2018) reported that not only preschool and primary school children but also secondary and high school students found participating in map activities fun and educational; however, this study also emphasized that orienteering sports, which equips children with map skills in the form of fun and games through interactive play and exploration, was not exploited enough. Pouya et al. (2017) demonstrated in practice with 4 disabled children that orienteering positively contributes to the development of physically disabled children's ability to understand spatial relationships and use their mapping skills in natural environments. Similarly, Yaşar Can et al. (2012) argues that activities and games in the preschool period can help to raise awareness in children of the place, location, movement, distance, and spatial relationships. Çomak (2020) maintains that orienteering makes significant contributions to developing map and spatial perception skills. Demiralp (2006) call particular attention to the significance of the demonstration method in helping pre-school children acquire skills related to their close environment and maps. Ünlü and Çavak (2019), as well as Öztürk et al. (2015), stated that geography education is essential for children's understanding of the location and place where they live as well as understanding the relationship between these places and others by dealing with such subjects as location, place, movement, mankind and environmental interaction. In addition to these acquisitions, Candan (2019) draws attention to the significance of acquiring spatial thinking, perception of space, and map reading skills provided for students by orienteering games or sports.

Wiegand and Stiell, (1997) draw particular attention to the significance of primary and secondary school teachers being equipped with and understanding basic information about geolocation and spatial relations in one of their studies into the free map drawing skills of training teachers. As a result of their qualitative and quantitative analyzes in a training program, including fun outdoor activities, called "Edu-Orienteering", Loukas and Loannis (2018) concluded that 33 preschool teachers competing in 4 teams successfully completed their stressful decision-making processes, meaning that the participants made a positive contribution to their learning processes. Tanrikulu (2011) pointed out that orienteering sports should be made popular with students in schools. In the same vein, Buğdaycı (2012) emphasized the need for devising illustrated and entertaining atlases, books, and computer games to help primary school students develop mapping skills beginning with the pre-school period. It was suggested by Aslan (2017) that teachers should prepare educational games and activities considering how children acquire their perspectives, understand the objects and people around them, and manage to think empathetically. İmamoğlu and İmamoğlu (2018) drew attention to the benefit of exploiting orienteering sports for classroom activities. Demiralp (2006) suggested that educational programs should be rearranged in such a way as to equip children with geographical skills beginning at an early age considering the hierarchical difficulty of these skills. Likewise, Aslan and Ayts (2017) called attention to the necessity of designing interior spaces in which children are allowed to move, play and engage in various sports activities. Finally, Sormaz (2019) argues that care is taken to make sure that children in Sweden learn and appreciate geography, as a result of which they are raised as individuals with environmental awareness.

METHOD

Research Model

The present study aims to analyze the postgraduate theses published in Turkey on orienteering sports in terms of their thematic and methodological aspects. This study was carried out according to the case study pattern, which is regarded as one of the qualitative research methods. According to Creswell (2013), a case study is one of the qualitative research designs that focuses on a particular situation.

Population and Sample of the Research

This study seeks to thematically and methodologically investigate the postgraduate theses published on the orienteering sport in Turkey between 01.01.2005 and 31.05.2021. The theses used for this study were chosen based on the criterion sampling method. According to the criterion sampling method, which is regarded as a purposeful sampling, the situations that meet the criteria determined for data collection are analyzed and evaluated prior to the onset of the study (Yildirim and Şimşek, 2013).

COLLECTION AND ANALYSIS OF DATA

The data used in this study were obtained by examining the documents available in the database of the National Thesis Center. Document analysis refers to the evaluation of documents published on pre-determined subjects considering the principles of descriptive analysis. The data collected are organized categorically in the form of main themes and sub-themes at the outset of the study (Labuschagne, 2003). Thematic analysis refers to determining the codes and frequencies of the data available before categorizing and organizing them in a systematic model (Fereday and Muir-Cochrane, 2009; cited by Bowen 2009).

FINDINGS

In this section of the study, both descriptive and thematic analyses made for postgraduate theses on orienteering according to the head department, the level of the theses, the years of preparation, the titles of the advisors, the universities where these theses were created, the research methods used, the design of the research, the sample and study groups, the data collection tools used, and the statistical types used in analyzing these data are all presented in tables.

The theses investigated were categorized into three main groups, as presented in Table 1.

Of these theses, 69% ($f=27$) are written on sports and health, 17,9% ($f=7$) are written on educational sciences, and 12,8% ($f=5$) are written on informatics and engineering.

Table 2 shows that while 92.3% ($f=36$) of participants had a master's degree the remaining 7.7% ($f=3$) had a Ph.D. degree.

Table 3 shows that postgraduate theses on orienteering were conducted in 22 Turkish universities.

Table 4 shows that 74% ($f=29$) of the methods used for the postgraduate theses were quantitative, 12,8% ($f=5$) of them were qualitative and 12,8% ($f=5$) were both quantitative and qualitative.

Table 5 shows that among the sampling/study group chosen for the postgraduate theses were sportsmen doing orienteering sports (74%), students/pupils (15,7), teachers (9,0%), and adult individuals (0,4%).

Table 6 shows the education status of all the participants taking part in the postgraduate theses (34,2% were high schoolers, 27,3% were associates/graduates/postgraduates, 21,0% were secondary schoolers, 14,6% were primary schoolers, and 3% were preschoolers.

Table 7 shows that 38,10% of the postgraduate theses used survey/scale ($f=32$), 25,0% used video/recording/performance measurement ($f=21$), 20,2% used document analysis ($f=17$), 8,3% used interview forms ($f=7$), 8,3% used observation forms ($f=7$).

Table 8 shows that while 85,3% ($f=29$) of the postgraduate theses used quantitative analyses, 14,7 ($f=5$) of them used qualitative analyses.

Table 9 shows that the postgraduate theses on orienteering are understood to have been written on 6 themes in general: (1) the benefits of orienteering sports (2) perception of space (3) healthy life (4) love of nature (5) personal development (6) mathematical modeling.

RESULTS AND DISCUSSION

Based on the analysis of literature, it was revealed that, according to Yılmaz and Kurt (2019), no significant research has been conducted on the orienteering game embedded in physical education and game lessons in Turkey. In one of their studies, Kaytez and Durualp (2014) examined 32 postgraduate theses and 6 doctoral dissertations written on “games” in pre-school education between 1986-2013.

Various studies are available in Turkey that have been written on postgraduate theses in regards to different fields, among which are science education (Gürdal et al.; 2010), drama (Yaşar and Aral; 2011) playground (Kaytez and Durualp; 2014), primary school mathematics (Papat; 2015), music sciences (Karkın; 2011), geography education (Çiftçi; 2017), special education (Coşkun et al., 2014), and class management (Aydın et al., 2018). Not only the location of the Turkish Orienteering Federation in Turkey, namely Ankara, but also the development level of these universities may have served as an incentive for these studies.

The analysis of the postgraduate theses based on their sample/study group size found the group of “athlete” to have the biggest sampling (74.9%).

According to the data obtained from the postgraduate theses, 34.2% of those participating in the studies were high school students, 27.3% were associate degree/undergraduate/graduate students, 21% were secondary school students, 14.6% were primary school students, and 3% were pre-school students.

As a result of analyzing the tools used in collecting data from the postgraduate theses being investigated, it was revealed that the questionnaire/scale, videos, sound recording and performance measurements, document analyses, the interview form, and the observation form are preferred for collecting data (38%, 10 ($f=32$), 25,0% ($f=21$), 20,2% ($f=17$), 8,30% ($f=7$), and 8,3 ($f=7$), respectively).

In evaluating the postgraduate theses investigated for the present study in terms of analysis types, we observed that 85.3% ($f=29$) of them used quantitative analysis while 14.7% ($f=5$) of them used qualitative analysis.

Upon examining the findings of the present study, we determined that postgraduate theses written on orienteering sports can be categorized into six groups based on their main themes: benefits of orienteering sports, perception of space, healthy life, love of nature, personal development, and mathematical modeling.

SUGGESTIONS

- Orienteering practices and research could be given priority in the pre-school period.
- Further applied research into the effects of orienteering sports upon the development of children's spatial thinking skills could be fostered.
- Given that only postgraduate studies were used in this study, future studies could also involve articles written on orienteering sports in determining the trends of the studies into this sport.
- A meta-analysis study could also be conducted on the effectiveness of orienteering studies.
- An attitude scale towards orienteering could also be developed.

Kaynakça / References

- Akgöz, S., Ercan, İ. & Kan, İ. (2004). Meta-analizi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi* 30 (2), 107–112.
- Aladağ, E., Arıkan, A. & Özenoğlu, H. (2021). Nature education: Outdoor learning of map literacy skills and reflective thinking skill towards problem-solving. *Thinking Skills and Creativity*, 40, 100815. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2021.100815>
- Arıkan, A. & Aladağ E. (2019). Oryantiring dersinin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin harita okuryazarlık becerilerine etkisi. *International Journal of Geography and Geography Education*, 40, 124-138.
- Aslan, İ. & Aytis, S. (2017). Çocuk Gelişimi–Spor İlişkinin Fiziksel Çevre ve Mekân Algısı Üzerinden İrdelenmesi: Örnek Bir Hareket Merkezi Modeli. *Tasarım Kuram*, 14(26): 152-160
- Aslan, D. (2017). *Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Bakış Açısı Alma Becerilerine Empati Eğitim Programının Etkisinin İncelenmesi*. (Doktora tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no. 465048)
- Aydın, A., Selvitopu, A. & Kaya, M. (2018). Sınıf yönetimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 41-56.
- Blades, M., & Spencer, C. (1989). Children's wayfinding and map using abilities. *Scientific Journal of Orienteering*, 5(1), 48-60.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Buğdaycı, İ. (2012). *İlköğretimde Harita Kullanımı Üzerine Bir İnceleme*. (Doktora tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no. 302488)
- Candan, G. (2019). Coğrafya eğitiminde oryantiring etkinliklerinin Kullanılması. *Herkes İçin Coğrafya*, 2(Haziran), 19-26.
- Cataldi, S., Bonavolontà, V. & Fischetti, F. (2021). Starting a sport as outdoor education in infancy: orienteering, visual spatial memory for empowering school learning. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(1), 696-701.
- Catela, D., Barroso, M., Seabra, A. P., Figueiredo, R. & Franco, R. (2019). Orienteering using realistic map (colored aerial photography) with kindergarten children. *Revista Da UIIPS*, 7(2), 132-135.
- Çiftçi, T. (2017). Türkiye'de coğrafya eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin (2006-2017) eğilimleri / the trends of postgraduate theses (2006-2017) on geography education in Turkey. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(4), 864-887
- Çomak, N. (2020). Okul öncesi eğitimin coğrafi temelleri. In H. Uzun (Ed.), *Recent advances in education and sport researches* (Issue June, pp. 89-102). Gece Kitaplığı.
- Coşkun, İ., Dündar, Ş. & Parlak, C. (2014). Türkiye'de özel eğitim alanında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (2008-2013). *Ege Eğitim Dergisi*, 15(2), 375.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*. S. B. D. Mesut Bütün (Ed.), Siyasal Kitabevi.
- Demiralp, N. (2006). *Coğrafya Öğretiminde Gösteri Yöntemi Kullanılarak Harita Ve Küre Kullanım Becerilerinin Geliştirilmesi* Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no. 191122)
- Di Tore, P. A. (2016). Spatial navigation cognitive strategies, perspective taking and special educational needs: Re-thinking orienteering sport in complexity. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(2), 476–480.
- Gürdal, A. Bakioğlu, A. & Öztuna, A. (2010). Fen bilgisi eğitimi lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 53-58.
- İmamoğlu, M. & İmamoğlu, A. (2018). Oryantiring sporunun ortaöğretim coğrafya ve beden eğitimi ve spor derslerinin kazanımlarına etkisi. *Kesit Akademi*, 16(16), 198-207.
- Karkin, A. M. (2011). Müzik bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (analysis of the graduate theses in the field of musicology). *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(2), 143-149.
- Kaytez, N. Durualp, E. (2014). Lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2).
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(15), 170-189.
- Koç, F. & Saranlı, A. G. (2017). Erken çocukluk dönemindeki üstün yetenekli çocuklara ilişkin Türkiye'de gerçekleştirilen lisansüstü çalışmaların çok boyutlu analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 163.
- Labuschagne, A. (2003). Qualitative research-airy fairy or fundamental? *The Qualitative Report*, 8(1), 100-103.
- Loukas, M. & Loannis, T. (2018). Game as a learning tool in environmental education. *International Journal of Innovation and Research in Educational Sciences*, 5(6), 2349–5219.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. & Saldana, J. (1994). Qualitative data analysis. *Research Methods for Public Administrators*, 162-170.
- Mohamed, I. A. (2010). *Wireless mesh networking for the Outdoor Sports (Orienteering)* (Master thesis, Kungliga Tekniska Högskolan(KTH) Royal Institute of Technology). Retrieved from <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:468072/FULLTEXT01.pdf>
- Murakoshi, S. (1989). On Psychological study of orienteering: from viewpoint of information and execution of plans. *Scientific Journal of Orienteering*, 5(2), 66-111.
- Ottosson, T. (1986). Cognitive processes in orienteering: an outline of a teoretical fremma of refference and some preliminary data. *Cientific-Journal-of-Orienteering*, 2, 75-101.
- Ottosson, T. (1987). *Map-reading and wayfinding* (Doctoral dissertation, Acta Universitatis Gothoburgensis). Retrieved from

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1521905/FULLTEXT02.pdf>

- Öztürk, M., Giren, S., Yıldırım, E. & Şimşek, Ü. (2015). Güncellenen okul öncesi eğitim programının coğrafya eğitimi açısından incelenmesi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(13), 245-161.
- Papat, E. (2015). İlkokul matematik derslerine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 113-124.
- Piaget, J. and ve Inhelder, B. (1956) *The Child's Conceptions of Space*. London: Routhlndge and Kegan Paul.
- Pouya, S., Demir, S. & Demirel, Ö. (2017). Engelli çocuklara yönelik oryantiring oyunları. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 17(4), 608-618.
- Senol, H. İ. (2019). *Çocuklarda harita becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no. 604016)
- Siegel, A. W. & White, S. H. (1975) The Development of Spatial Representations of Large-Scale Environments. In H. W. Reese (ed.) *Advances in Child Development and Behavior*, Vol. 10, New York: Academic Press.
- Sormaz, M. (2019). *İsveç'te coğrafya eğitim öğretiminin müfredat, metot ve araç-gereç açısından değerlendirmesi*. (Doktora tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no. 569198)
- Johansson, C. (1986). Profiling an individually programmed training in prevention of injuries in elite orienteers. *Cientific Journal of Orienteering*, 2, 1-70.
- Tanrikulu, M. (2011). Harita ve pusulanın farklı bir kullanım alanı: Oryantiring. *Milli Eğitim*, 191, 120-126.
- Tarman, İ. (2017). Harita ve küre kullanımı eğitiminin beş yaş çocuklarının harita ve küre okuma ve yorumlama becerilerine etkisi (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no. 484100)
- Ünlü, M. & Çavak, Y. (2019). Okul öncesi eğitim döneminde öğrencilere kazandırılacak coğrafi kazanımlar ve değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 49, 186-201.
- Walsh, S. W., Martland J. R. & Steward, R. R. (1990a). How do we teach our young orienteers to use the compass more effectively. *Cientific-Journal-of-Orienteering*, 7, 90-103.
- Walsh, S. W. Martland J. R. & Steward, R. R. (1990b). The map orientation skills of young children a preliminary investigation. *Cientific-Journal-of-Orienteering*, 7, 104-114.
- Wiegand, P. & Stiell, B. (1997). Mapping the place knowledge of teachers in training. *Journal of Geography in Higher Education*, 21(2), 187-198.
- Yaşar, C. & Aral, N. (2011). Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 70-90.
- Yaşar Can, M., İnal, G., Uyanık, Ö. & Yazıcı, H. (2012). Okul öncesi dönemde coğrafya eğitimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(39), 75-87.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin.
- Yılmaz, M. & Kurt, M. (2019). Türkiye'de beden eğitimi ve oyun dersi kapsamında yapılan çalışmaların analizi. *Avrasya Sosyal Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(10), 46-61.

EK 1

İNCELENEN LİSANSÜSTÜ TEZLER

Yüksek Lisans	Akcan, İ. O. (2016). <i>Elit Oryantiring Sporcularının Görsel Reaksiyon Süreleri İle Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişki</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Akman, K. (2017). <i>Oryantiring Sporunu Yapan Lise Öğrencilerinin Sporda Güdülenme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi</i> . [Atatürk Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Akpınar, G. B. (2020). <i>Oryantiring Sporunu İle Uğraşan Lisanslı Sporcuların Zaman Yönetimi Algıları Ve Karar Verme Becerileri Arasındaki İlişki</i> . [Ege Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Aksın, K. (2008). <i>Oryantiring Sporunda Kent İçi Organizasyonlar Üzerine Bir İnceleme</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Alkan, H. (2021). <i>Fen Lisesi Öğrencilerinin Oryantiring Parkur Sonucuna Göre Takım Çalışması Etkinliği Hakkındaki Düşüncelerinin İncelenmesi</i> . [Trabzon Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Atakurt, E. (2018). <i>Oryantiring Sporcularının Bilişsel Becerilerinin Sürat ve Hafıza Oryantiring Parkur Performansı Üzerine Etkisi</i> [Akdeniz Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Ateş, A. (2007). <i>Türkiye'deki Oryantiring Sporcularının Karşılaştığı Temel Sorunlar Üzerine Bir Araştırma</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Avcı, M. (2013). <i>Coğrafya Dersinde Oryantiring Uygulamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Ayuldeş, M. (2020). <i>Sosyal Bilgiler Öğretiminde Oryantiring Uygulamalarının İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Ve Harita Okuryazarlık Düzeylerine Etkisi</i> [Trabzon Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Behdadnia, M. (2016). <i>Zamana Bağlı Oryantiring Probleminin Genetik Algoritma Kullanılarak Çözümü</i> [Ankara Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Çakır, S. (2019). <i>Oryantiring Sporcularının Beyin Aktivasyonları, Kognitif ve Fiziksel Performansları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi</i> [Marmara Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Çakmak, E. (2019). <i>Oryantiring Sporcularının Zihinsel Dayanıklılık Düzeyleri Ve Başarı Hedefleri Arasındaki İlişki</i> . [Ege Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Can, İknur. (2020). <i>Oryantiring Sporcularında Submaksimal Yorgunluk Düzeyinin Rota Seçimine Etkisinin İncelenmesi</i> [Marmara Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Çetinkaya, C. (2011). <i>Beden Eğitimi Derslerinde Yürütülen Sekiz Haftalık Oryantiring Çalışmalarının Görsel Reaksiyon Zamanına Etkisi</i> . [Dokuz Eylül Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Cin, T. (2017). <i>Hazırlık Dönemindeki Oryantiring Sporcularına Uygulanacak Kor Kuvvet Antrenmanının Bazı Fiziksel-Fizyolojik Parametrelerine Etkisi</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Derince, B. (2019). <i>Oryantiring Sporcularının Doğaya Bağlılıklarının Araştırılması</i> [İnönü Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Döver, N. (2016). <i>Elit Oryantiring Sporcularının Fiziksel Aktivite Seviyelerinin İncelenmesi (Ankara İli Örneği)</i> [Kırıkkale Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Erdoğan, M. (2019). <i>Elit Oryantiring Sporcularında Farklı Rotaların Performansa Etkisi</i> [Selçuk Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Gölgeli, T. (2020). <i>Oryantiring Sporunda Rota Özelliklerinin Karar Vermeye Etkisi Üzerine Bir Durum Çalışması (Issue January)</i> [Orta Doğu Teknik Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Gül Ulu Gökalp, E. (2019). <i>Genelleştirilmiş Takım Oryantiring Problemi İçin Yeni Matematiksel Modeller</i> [Başkent Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Işık, E. B. (2005). <i>Oryantiring Sporcularında Denetim Odağı İle Başarı Ve Başarısızlık Arasındaki İlişkinin Araştırılması</i> . Celal Bayar Üniversitesi.
Yüksek Lisans	Kalkan, T. (2017). <i>Serbest Zaman Etkinlikleri Kapsamında Bireylerin Sosyal İlişkilerinde Kararlılık Ve Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi: Oryantiring Örneği</i> [Manisa Celal Bayar Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Kara, B. (2020). <i>Oryantiring Eğitiminin 60-71 Aylık Çocukların Kavram Gelişimine Etkisi</i> [Aydın Adnan Menderes Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Karaca, F. (2008). <i>Oryantiring Uygulamalarının İlköğretim Programlarındaki Fonksiyonelliği</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Orhan, R. (2012). <i>Oryantiring Sporcularının Kendi Kendine Liderlik Algıları</i> [Kırıkkale Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Özcan, F. (2006). <i>Oryantiring Sporunun İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bireysel Davranışları İle Matematik-Mantıksal Zekâ Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi</i> [Dumlupınar Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Özdemir, M. (2013). <i>Zaman Kısıtı Altında Takım Oryantiring Problemlerinin Yapay Arı Kolonisi Yaklaşımı İle Çözümü</i> . İstanbul Üniversitesi.
Yüksek Lisans	Peke, K. (2020). <i>Oryantiring Katılımcılarının Spora Bağlılıkları ve Zihinsel Dayanıklılıklarının İncelenmesi</i> [İstanbul Gelişim Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Sabiha Kaya. (2020). <i>Eğitimde Kullanılan Oryantiring Etkinliklerinin Eğiticiler Ve Branş Öğretmenleri Tarafından Farklı Dersler Kapsamında Uygulanma Sürecinin İncelenmesi</i> [Trabzon Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Salım, E. (2018). <i>Oryantiring Sporcularında Problem Çözme Becerisi Ve Hedef Bağlılığının İncelenmesi</i> [Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Şengör Danacıoğlu, Ç. (2018). <i>"11 - 13" Yaş Grubu Öğrencilerinde Oryantiring Eğitiminin Uzamsal Görselleştirme Ve Uzamsal Kaygıya Etkisinin İncelenmesi</i> [T.C. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi].
Doktora Tezi	Sezgin, H. S. (2020). <i>Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Uzamsal Yönelim Stratejilerinin Gelişim Sürecinin Oryantiring Oyunu Ortamında İncelenmesi</i> [Anadolu Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Taş, M. Y. (2010). <i>Oryantiring Sporcuları İle Sporcu Olmayan Bireylerin Stresle Başa Çıkma Becerileri</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Usul, C. (2012). <i>Engellilerin sosyalleşmesinde oryantiring sporunun etkisi</i> . Bahçeşehir Üniversitesi.
Doktora Tezi	Uzuner, F. G. (2019). <i>İlkokul Öğrencilerinin Matematiksel Problem Çözme Becerilerinin Geliştirilmesinde Oryantiringin Etkisinin İncelenmesi</i> [Trabzon Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Uzuner, F. G. (2020). <i>DEHB Tanılı İlkokul Öğrencilerinin Dikkat, Üst Bilişsel Farkındalık Ve Problem Çözme Becerilerinin Geliştirilmesinde Oryantiringin Etkisinin İncelenmesi</i> [Trabzon Ün.].
Yüksek Lisans	Varol, S. (2013). <i>Oryantiring Branşında Büyük Erkek Kategorisindeki Elit Sporcuların Bazı Fiziksel Ve Fizyolojik Profillerinin İncelenmesi</i> [Gazi Üniversitesi].
Yüksek Lisans	Yiğit, T. (2020). <i>Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Mekânsal Düşünme Becerilerine Oryantiring Uygulamalarının Etkisi</i> [Kastamonu Üniversitesi].
Doktora Tezi	Yıldız, K. (2015). <i>Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Örgüt İç İletişime Etkisi: Türkiye Oryantiring Federasyonu Örneği</i> [Abant İzzet Baysal Üniversitesi].